

Een Ibis-probleem

Joh. J. Frieswijk

Op 27 oktober 1990 werden op Wieringen twee Zwarte Ibissen ontdekt, die later in de week ook bij Schagen en de Hondsbosche Zeewering werden waargenomen. Begin november werden het Zwanenwater bij Callantsog en Wieringen (weer) met een bezoek vereerd. Helaas, voor de "twitchers", moest worden geconstateerd dat het om vogels ging, die ontsnapt waren uit een collectie in 't Zand (De Graspieper 10(1990) nr. 4: 154). Op 15 december 1990 en 12 januari 1991 vertoonde één van de drie ontsnapten zich (weer) boven het Zwanenwater (De Graspieper 11(1991) nr. 1: 34).

Toen werd het een hele tijd stil, maar op 9 mei 1992 werd zowel bij Petten als op Texel (in de Geul) een Zwarte Ibis ontdekt; de Texelse vogel bezocht van 10 tot 14 mei ook een ander deel van het eiland (De Graspieper 12(1992) nr. 3: 114). Ik acht het alleszins waarschijnlijk dat het hier nog steeds om de ontsnapte vogel(s) gaat. Omgeving Hondsbosche en Texel waren voor de vogel(s) bekend terrein.

En dan opeens duikt er zuidelijker en een half jaar later een Zwarte Ibis op, die een bliksembezoek brengt aan het landgoed Middenduin te Overveen. Waarnemer Chris van Deursen kon in Fitis 29(1993) nr. 3: 144-145. erbij vermelden dat de vogel uit noordelijke richting kwam aanvliegen. Daarmee was de Ibis-koek nog niet op, want in hetzelfde artikel in Fitis kon verslag worden gedaan van een langduriger Ibis-bezoek aan Middenduin (27 t/m 30 mei 1993). De ondernemende vogel bezocht ook landgoed Elswout in de naaste omgeving. Alert, maar niet opvallend schuw (met fotografisch bewijs).

Op 25 oktober 1993 is het weer feest. De Dutch Birding-Vogellijn meldt een Zwarte Ibis bij de Brouwerskolk te Overveen. voor niet-ingewijden: dit watertje ligt vlakbij Middenduin en Elswout. De dag daarna wordt de signalering door de Vogellijn herhaald, maar nu met de toevoeging dat de rechtervleugel van de vogel korter bleek te zijn dan de linkervleugel. Daarmee werd de wilde herkomst, ondanks de afwezigheid van ring of vleugelmerk, twijfelachtig. Ringgegevens wijzen uit dat Zwarte Ibissen in de vrije natuur wel 20 jaar oud kunnen worden. Wie weet wat we nog tegoed hebben. Het zou mij overigens niet verbazen als wij terug zijn bij "af": er was eens een volière in 't Zand, en die stond (een beetje) open.

Naschrift redactie:

Nadat voorgaand artikel van J.J. Frieswijk binnengekomen was, is bij de redactie meer informatie over de Zwarte Ibis van de Brouwerskolk binnengekomen. Uit een kleine melding in het Haarlems Dagblad bleek dat er begin november een ibis door de politie gevangen was. Navraag bij de politie in Bloemendaal leverde niets op, behalve dat alle vogels opgehaald worden door de Dierenambulance van de Dierenbescherming. Hier wisten ze te melden dat alle vogels meteen naar het Vogelhospitaal in Haarlem gebracht worden. Uiteindelijk werd er bij het Vogelhospitaal een tipje van de sluier opgelicht: er was inderdaad begin november een ibis binnengebracht, maar het betrof hier een "Groene Moerasibis" en hij was gevangen door de politie van Haarlem en vanuit het Vogelhospitaal teruggegaan naar de eigenaar de heer G. Brandwijk, die toevallig vlakbij het Brouwerskolkje en Elswout woont. Uiteindelijk wist een politieagent van de afdeling Bijzondere Wetten van Haarlem verschillende onduidelijkheden op te helderen. Het ging volgens hem om (citaat): "een Groene Moerasibis, ook wel genoemd Puna-ibis *Ibis punica* of iets dergelijks" (u weet wel: afkomstig uit die oase van natuurlijk fruit voor dorstige kinderen). Het exemplaar was 2 november 1993 gevangen in het Ramplaankwartier (vlakbij het Brouwerskolkje dus) door een vogelkenner uit de buurt (na zonsondergang in zijn slaap verrast) en teruggegeven aan de rechtmatige eigenaar. De reden was het feit dat de vogel op straat liep ("in kennelijke staat"?!). Op mijn reactie dat dit hoogstwaarschijnlijk een Zwarte Ibis en geen Puna-ibis *Plegadis ridgwayi* betrof, zei hij dat dit niet mogelijk was, want de vanger (de vogelkenner wiens naam hij niet wilde noemen) en zowel de AID (Algemene InspectieDienst) als de douanepapieren vermeldden dat het een Puna-ibis was (die wel gehouden mag worden omdat het geen in Europa in het wild voorkomende soort is; hij is namelijk afkomstig uit Zuid-Amerika) en een Zwarte Ibis had hij in beslag genomen en niet teruggegeven aan de eigenaar (wiens naam hij ook niet wilde noemen).

Tot zover de huidige informatie rond deze vogel. De soortterminatie van de vogel daargelaten is het dus vrijwel zeker dat het exemplaar oorspronkelijk uit gevangenschap afkomstig is en gezien de eerdere waarnemingen in de omgeving al geruime tijd vrij rondvlog. Mocht u meer informatie over dit geval hebben, dan hoor ik dit graag.

Ferdy Hieselaar